[2024] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.: 2024 ਆਈ. ਐਨ. ਐਸ. ਸੀ. 192

ਡਾ. ਕਵਿਤਾ ਕੰਬੋਜ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2024 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2179-2180)

13 ਫਰਵਰੀ 2024

[ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, * ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਜੇ ਬੀ ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ ਜੇ]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ 23-02-2023 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 13 ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 12-03-2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਮਿਤੀ 23-02-2023 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ 2007 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 233 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਸੈਟਲਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ" ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ-ਤਰੱਕੀ-ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ-ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ 2007-ਨਿਯਮ 6 (1) (ਏ) ਨੂੰ ਨਿਯਮ 8 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ, ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਕੁੱਲ 50% ਅੰਕ, ਭਾਵ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। - ਚੁਣੌਤੀਃ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਈਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50% ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਨ-ਸਰਵਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਜੋ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ 65% ਤਰੱਕੀ ਕੋਟਾ-ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਹਾਰਕ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੋਵੇਂ-ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇਨ-ਸਰਵਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਟੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਤੇਜ਼ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਇਵਾ ਵੌਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਇਵਾ ਵੌਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 65,37,41]

ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਃ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਪਰਿਪੱਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤਜਰਬੇ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਸੇਵਾ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਣ - ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮਾਪ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਵਾਇਵਾ ਵੌਸ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ-ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਕਟ-ਆਫ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। [ਪੈਰਾ 42,44]

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨਃ
ਆਯੋਜਿਤਃ ਜਦੋਂ ਆਰਟੀਕਲ 309 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-ਜਿੱਥੇ ਆਰਟੀਕਲ 309 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਰੈਜ਼ੋਲੂਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹਨ - ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਨਿਯਮ ਚੁੱਪ ਸਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮਤਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। – ਨਿਯਮ ਚੁੱਪ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ 2013 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ 50% ਕੱਟ-ਆਫ ਕੁੱਲ ਸਕੋਰਾਂ' ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 2021 ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜਦੋਂ 50% ਕੱਟ-ਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਦੇ ਸਕੋਰਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ' ਤੇ.[ਪੈਰਾ 50,52 ਅਤੇ 65]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਅਨੁਛੇਦ 233,234 ਅਤੇ 235-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਵਾਇਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਸਿਰਫ਼ ਰਸਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ-ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਰਾਜਪਾਲ ਤੋਂ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਉਸਾਰੂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 62]
ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਚਲੇ ਗਏ।
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ-ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 66]
ਸਿਧਾਂਤ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ-ਟਵਿਨ ਟੈਸਟ:
ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ: (i) ਉਮੀਦ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ; ਅਤੇ (ii) ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ। [ਪੈਰਾ 58]
ਕੇਸ ਲਾਅ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, [2002]
2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 712: (2002) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 247; ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (2010) 15 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 170; ਧੀਰਜ ਮੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, [2020] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 161: (2020) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 401; ਲੀਲਾ ਧਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, [1982] 1 ਐਸਸੀਆਰ 320: (1981) 4 ਐਸਸੀਸੀ 159; ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ, [2018] 10 ਐੱਸਸੀਆਰ 348: (2018) 14 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 129; ਬੀ. ਵੀ. ਸ਼ਿਵਈਆ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਅਡੰਕੀ ਬਾਬੂ, [1998] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 782: (1998) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 720; ਪੀ. ਕੇ. ਰਾਮਚੰਦਰ ਅਈਅਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (1984) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 200: (1984) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 141; ਸੰਤ ਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, [1968] 1 ਐੱਸਸੀਆਰ 111:1967 ਐੱਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐੱਸਸੀ 16; ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਸੀ ਭਾਰਗਵ,

[1987] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1091: (1987) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 482; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਨਿਗਮ, (1978) 1 ਐਸਸੀਆਰ 521: (1977) 4 ਐਸਸੀਸੀ 345; ਕੇਐਚ ਸਿਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, [2006] ਸਪੱਸ਼ਟ 2 ਐਸਸੀਆਰ 790: (2006) 6 ਐਸਸੀਸੀ 395; ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, [1967] 1 ਐੱਸਸੀਆਰ 77; ਚੰਦਰਮੌਲੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, (1970) 2 ਐੱਸਸੀਆਰ 666: (1969) 3 ਐੱਸਸੀਸੀ 56; ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਨੰਦ ਐੱਚਸੀਐੱਸ, [1976] ਸਪ. 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 603: (1976) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 977; ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਾਲ ਮੁਕੁੰਦ ਸਾਹ, [2000] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 299: (2000) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 640-ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ.

ਸ਼ਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ. ਟੀ. ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, [2023] 11 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 674,2023 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 994-ਵਿਲੱਖਣ।

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਗਚੀ, (1966) 1 ਐਸਸੀਆਰ 771:1965 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 22; ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, [1975] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 365: (1975) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 843; ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਨਾਮ ਪੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ, [2003] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 593: (2003) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 239-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਪਹਿਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਆਂਇਕ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ, 1999 (ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ)
ਐਕਟ ਦੀ ਸੂਚੀ
ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਨਿਯਮ 2007; ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ
ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ
ਤਰੱਕੀ; ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ; ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ, ਭਰਤੀ; ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ।

ਤੋਂ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2179-2180 of 2024
ਨਾਲ।
2024 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2181-82,2183,2184-85 ਅਤੇ 2186

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 20-12-2023 ਤੋਂ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ19775 ਅਤੇ 2023 ਦੇ 26217 ਵਿੱਚ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਏ. ਐਸ. ਜੀ. ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਏ. ਏ. ਜੀ. ਲੋਕੇਸ਼ ਸਿੰਘਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਏ. ਏ. ਜੀ., ਬੀ. ਕੇ. ਸਤੀਜਾ, ਏ. ਏ. ਜੀ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਜੈਨ ਗੋਇਲ, ਡੀ. ਏ. ਜੀ., ਪੀ. ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ, ਗੋਪਾਲ ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਇਣਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸਮਰ ਵਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਕਾਨੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਸਿਧਾਰਥ ਸਿਨਹਾ, ਭਾਰਤ ਸੂਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਬਰਨੀ ਸੋਮ, ਨਿਕੰਜ ਗੁਪਤਾ, ਉਦੈਦਿੱਤਿਆ ਅਰਪਿਥ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਾ ਚੰਦਰਨ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਸਿੰਘ, ਉਦੈਦਿੱਤਿਆ ਬੈਨਰਜੀ, ਅਰਪਿਥ ਜੈਕਬ ਵਰਪ੍ਰਸਾਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਨਿਧੀਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਵਸਥੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਲੀਜ਼ਾ ਬਾਰ, ਸਿਧਾਂਤ ਸਰੋਹਾ, ਮਾਨਵ ਭੱਲਾ, ਅਭਿਮਨਿਊ ਤਿਵਾੜੀ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ, ਰੋਹਿਤ ਨਾਗਪਾਲ, ਜਿਤੇਸ਼ ਮਲਿਕ, ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਰਾਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਸੁਧਾ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਸੁਧਾ ਨਾਗਪਾਲ, ਲੀਨੇਏ ਵਰਗੀਜ਼, ਰਵੀ ਕੁਮਾਰ, ਅੰਕੁਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਵੇਤਾਭ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼ਿਆਮਲ ਕੁਮਾਰ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਫ਼ੈਸਲਾ

ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ

ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਾਰਣੀ *

ਏ. ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ..... 6

ਬੀ. ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਆਂ..... 13

ਸੀ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ..... 22

i. ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ..... 22

ii. ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ.... 33

iii. ਸ਼ਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ. ਟੀ..... 37

iv. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 233,234 ਅਤੇ 235

ਡੀ. ਸਿੱਟਾ..... 48

1. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

3. ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 20 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

* ਐਡ ਨੋਟਃ ਮੂਲ ਨਿਰਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਨਾ।

ਦਸੰਬਰ 2023 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਅਧੀਨ 13 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ 2007[1] ਦੇ ਤਹਿਤ 65% ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨਲ ਕੋਟੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਰਾਹੀਂ ਭਰਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

4. ਇਹ ਨਿਯਮ 10 ਜਨਵਰੀ 2007 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਭਾਗ III ਭਰਤੀ ਦੇ ਢੰਗ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 2 (ਬੀ) "ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਯਮ 2 (i) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਾਖਾ) । ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀਃ

(i) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਾਖਾ) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਰੱਕੀ; ਅਤੇ (ii) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੌਇਸ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ' ਤੇ ਯੋਗ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ।

5. ਨਿਯਮ 6[2] ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਤਿੰਨ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈਃ

1 "ਨਿਯਮ"

2 "6 (1) ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, (ਏ) ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ)/ਮੁੱਖ ਨਿਆਇਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ/ਵਧੀਕ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 65 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ; ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ 35 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ; (ਬੀ) ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ)/ਮੁੱਖ ਨਿਆਇਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ/ਵਧੀਕ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਵਜੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੀ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ 35 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਖੰਡ (ਏ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮਤ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਯੋਗ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(2) ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਪੋਸਟ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (ਏ) (ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ) ਤੀਜੀ ਪੋਸਟ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (ਸੀ) (ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ) ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਪੋਸਟ ਨਿਯਮ 6 ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (ਬੀ) (ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ) ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਜਾਵੇਗੀ।

(i) ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ)/ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ/ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਵਿੱਚੋਂ 65% ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ "ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਨ";

(ii) ਫੀਡਰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ "ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ" ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ 10%; ਅਤੇ

(iii) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ 25%।

6. ਨਿਯਮ 7 ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਯਮ 8 ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 9 ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਾਖਾ) ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।(b).

ਨਿਯਮ 7,8 ਅਤੇ 9 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨਃ

"ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ.

7. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੇਗੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ 6 (ਸੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰਤੀ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਣਗੇਃ

(i) ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ 750 ਅੰਕ

(ii) ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ 250 ਅੰਕ

ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ.

8. ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਬ੍ਰਾਂਚ) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ-

(i) ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ 75 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਉਦੇਸ਼ ਟੈਸਟ ਅਤੇ 25 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(ii) ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ:
ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ (ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸ਼ੱਕੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ।
9. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਯਮ 6 (ਬੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਬ੍ਰਾਂਚ) ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਣਗੇ:
(i) ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 600 ਅੰਕ
(ii) ਰਿਕਾਰਡ 150 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ
(iii) ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ 250 ਅੰਕ
ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ 8 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ:
ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ (ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸ਼ੱਕੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

7. ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ 75 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਆਬਜੈਕਟਿਵ ਟੈਸਟ ਅਤੇ 25 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ[3] ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
ਏ. ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ

8. 29 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 50% ਅੰਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਮਤੇ ਦਾ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:
"i) ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼, 2007 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 (ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ

3" "ਏਸੀਆਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।"

ਉੱਚ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ 75 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਆਬਜੈਕਟਿਵ ਟੈਸਟ ਅਤੇ 25 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ। ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਣਗੇ।

9. 11 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ, ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਕਮੇਟੀ[4] ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 6 ਅਤੇ 8 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ 2007 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਅਨੁਸਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸੈੱਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਹੱਲ ਕੱਢਿਆਃ

"ii. ਪੰਜਾਬ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼, 2007 ਦੇ ਨਿਯਮ 7 (3) (ਏ) ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼, 2007 ਦੇ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ 75 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਉਦੇਸ਼ ਟੈਸਟ ਅਤੇ 25 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਚ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 50% ਅੰਕ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

10. ਉਪਰੋਕਤ ਮਤੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 50% ਅੰਕ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਿ 29 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ, 11 ਨਵੰਬਰ 2021 ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50% ਅੰਕ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ 30 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਹੋਈ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

11. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

4 "ਕਮੇਟੀ"

ਨਿਯਮ 8 ਅਧੀਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਏ. ਸੀ. ਆਰ. ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ

"... ਮਾਣਯੋਗ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਕਮੇਟੀ (ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ) ਦੀ ਮਿਤੀ 11-11-2021 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਏਸੀਆਰ ਦੇ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਕਤ ਪੈਰਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਃ-

"(iii) (ਏ) ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਚਾਰ" ਬੀ + ਗੁੱਡ "ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗ੍ਰੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ

(ਬੀ) ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ (ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸ਼ੱਕੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਡਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਏਸੀਆਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਮਾਨਯੋਗ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ।

12. ਮੁਕੰਮਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਦੀ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਮਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਵਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 11 ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਹੋਈ। ਦੋਵਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨਃ

ਮਾਣਯੋਗ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਕਮੇਟੀ (ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ) ਦੀ ਮਿਤੀ 11-11-2021 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼, 2007 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼, 2007 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਾਣਯੋਗ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ' ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਏਸੀਆਰ ਦੇ ਬੈਂਚਮਾਰਕ 'ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ (iii) ਵਿੱਚ ਸੋਧ।

ਮੀਟਿੰਗ ਨੋਟ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ' ਅਤੇ 'ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਪ-ਨਿਯਮ (।) ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ 2007 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (ii) ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਇਹ ਵੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ

ਪੰਜਾਬ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ 2007 ਦੇ ਰੂਲ 8 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ 2007 ਦੇ ਰੂਲ 8 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਃ-

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ 2007 ਦੇ ਰੂਲ 9 ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ 2007 ਦੇ ਰੂਲ 9 ਨੂੰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ 2007 ਦੇ ਰੂਲ 9 ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ 2007 ਦੇ ਰੂਲ 9 ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਃ-

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਕਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁਕੰਮਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ।

14. 24 ਅਗਸਤ 2022 ਨੂੰ, ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ)/ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ/ਵਧੀਕ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਵਿੱਚੋਂ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ 39 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 23 ਫਰਵਰੀ 2023 ਨੂੰ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ (ਨਿਆਂਇਕ) ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ 13 ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

15. 2 ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ (ਨਿਆਂਇਕ) ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2007,2009 ਅਤੇ 2010 ਬੈਚ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ "ਜਾਇਜ਼/ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ" ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 13 ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਖਰੀ ਨਾਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

16. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 22 ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਤੇਰਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜੋ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਵਾਂ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 235 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਸਨ।

17. 29 ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਲ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਟ-ਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

18. ਇਸ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਰਾਏ ਮੰਗੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 26 ਜੁਲਾਈ 2023 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਤਾਇਨਾਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਰਮਿਆਨ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 30 ਨਵੰਬਰ 2021 ਦੇ ਮਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਤੱਤ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

19. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਇਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

20. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨੇ 12 ਸਤੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 13 ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 303 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ "ਸੈਟਲਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ" ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਾਏ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ 26 ਜੁਲਾਈ 2023 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਇਸ ਲਈ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਬ੍ਰਾਂਚ) ਦੇ 13 ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ (ਏਡੀਐਸਜੇ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ (ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ) ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸੈਟਲਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਭਾਵ ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼, 2007 ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾਮ ਭੇਜਦੇ ਸਮੇਂ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਸੋਧੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਭੇਜੋ।

21. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ 12 ਸਤੰਬਰ 2023 ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 30 ਨਵੰਬਰ 2021 ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 20 ਦਸੰਬਰ 2023 ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜੋ 23 ਫਰਵਰੀ 2023 ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

22. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਜੋ ਅਪੀਲਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਆਨ ਦੀਵਾਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਇਣਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ, ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨਿਧੀਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਨੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਬੀ. ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਆਂ

23. ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ ਨੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ:

(i) ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ[5] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮ 6 (1) (ਬੀ) ਨੂੰ ਨਿਯਮ 8 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਏਸੀਆਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਏ. ਸੀ. ਆਰਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸਤਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟਰੈਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏਸੀਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ;

(ii) ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, 30 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਮਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ 50% ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, 65% ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੰਮ ਹੈ, ਜੋ 10% ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਸੇਵਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਟ-ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 30 ਨਵੰਬਰ 2021 ਦੇ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕਪੂਰਨ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5 [2002] 2 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 712: (2002) 4 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 247

ਸਿਰਫ 65% ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ 10% ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(iii) ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਤੱਤ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕੱਟ-ਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ

(iv) ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50% ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਕੱਟ-ਆਫ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 28 ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 2005 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

24. ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ:

i) 65% ਤਰੱਕੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਨ-ਸਰਵਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 10% ਇੱਕੋ ਪੂਲ ਤੋਂ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, 65% ਤਰੱਕੀ ਕੋਟੇ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਨੂੰ ਤਰਕਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਕਿ 10% ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜੋ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਭਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

ii) ਨਿਯਮ 19 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਯੁਕਤ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ' ਤੇ 50% ਦੀ ਕੱਟ-ਆਫ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ 29 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਤੇ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਭਿਆਸ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 19 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ;

iii) ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ. ਟੀ. ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ[6] ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਪਰਤ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;

(iv) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮਾਰਕਸ਼ੀਟਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਅੰਕ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਤੱਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ; ਅਤੇ

(v) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ, ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 29 ਜਨਵਰੀ 2013 ਦੇ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਈ ਹੈ।

25. ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਇਣਨ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀਃ

(i) ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ;

(ii) ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 30 ਨਵੰਬਰ 2021 ਦੇ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਸੀ;

(iii)ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 10.97 ਵਿੱਚ, ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਲਗਾਉਣ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱ toਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕਪੂਰਨ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ 65% ਤਰੱਕੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

6 [2023] 11 ਐਸਸੀਆਰ 674:2023 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 994

(iv) 28 ਫਰਵਰੀ 2023 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ 38 ਅਸਾਮੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 13 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪੱਖ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚੇ।

26. ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ:

(i) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 233,234 ਅਤੇ 235 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ;

(ii) ਰਾਜ ਦੇ ਦੋ ਅੰਗਾਂ-ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;
(iii) ਇੰਟਰਵਿਊ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਅਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਤੱਤ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਸ ਨੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਵਾਇਵਾ ਵੌਸ ਵਿੱਚ ਕਟ-ਆਫ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(iv) ਅਨੁਛੇਦ 233 ਚੋਣ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ

(v) ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50% ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਲੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਿੱਥੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ ਹੈ।

27. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨਿਧੀਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ:
(i) ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ, ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 8 ਨਿਯਮ 6(1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਕਸਦ

ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੈ;

(ii) ਜਿੱਥੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪ ਹਨ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(iii) ਨਿਯਮ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਅੰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕੋਈ ਸੋਧ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ;
(iv) ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, 29 ਜਨਵਰੀ 2013 ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 233 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 235 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 30 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਮਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਹੈ;
(v) ਸਿੱਧੇ ਭਰਤੀ ਲਈ ਲੋੜਾਂ, ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਕੋਟੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਿੰਨੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਵਰਗੀਕਰਣਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ;

(vi) ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਜ਼[1] ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਤਿੰਨਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫ਼ਰਕ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 65% ਦੇ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨਲ ਕੋਟੇ ਲਈ, ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 75 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਮਲਟੀਪਲ ਚੁਆਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਈ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 750 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਪੇਪਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੇਪਰ, 200 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹਰੇਕ ਪੇਪਰ, 100 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪੇਪਰ ਅਤੇ 50 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪੇਪਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਵਜ਼ਨ 600 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਉਲਟ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ 65% ਦੇ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨਲ ਕੋਟੇ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਚਰਿੱਤਰ. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਰਸਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 50% ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ;

(vii) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਛੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਬਦਨੀਤੀ ਜਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ;

(viii) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 50% ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਕਟ-ਆਫ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ;

(ix) ਅਨੁਛੇਦ 233 ਅਤੇ 235 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਥਾਪਤ ਮਿਸਾਲ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ;

(x) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਕਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣ ਯੋਗਤਾ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ;

(xi) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2013 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲਈ 29 ਜਨਵਰੀ 2013 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਮਤਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ

(xii) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਸੇਵਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 50% ਦੀ ਕਟ-ਆਫ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

28. ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ:

(i) ਨਿਯਮ ਚੁੱਪ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ;

(ii) ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ

(iii) 29 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਰਾਹਤ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਮਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜਿੱਥੇ ਇਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2021 ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

29. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਹੁਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸੀ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

I. ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

30. ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੀ ਉਤਪਤੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੋ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ: ਪਹਿਲਾ, ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, 7 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਕੂਲ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

7 ਪਹਿਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਆਂਇਕ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ, 1999 (ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ)

ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ 25% ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ 50% ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ 25% ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨਃ

"28. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਪੁਨਰਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਕਾਡਰ ਹੋਵੇਗਾਃ

(1)(ਏ) ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਵਿੱਚੋਂ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ;

(ਬੀ) ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੀ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ; ਅਤੇ

(ਸੀ) 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(2) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

31. ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਈ।

ਇਸ ਲਈ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ,[8] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕੋਟਾ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਰੋਤ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨਃ

(i) ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੇ ਕਾਡਰ ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ 65% ਸੀਟਾਂ;

(ii) ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਲਈ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ 10%; ਅਤੇ

(iii) ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ 25% ਸੀਟਾਂ।

32. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧੀ ਨਿਯੁਕਤੀ (ਨਿਯਮ 6 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ) ਲਈ ਵਾਇਵਾ ਵੌਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਟਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਲਈ ਵਾਇਵਾ ਵੌਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਟਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਤਰਕਹੀਣ ਹੋਵੇਗਾ।
33. ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਮੈਰਿਟ-ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 65% ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ, 10% ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ; ਅਤੇ 25% ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ। ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 6 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਦੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੈਰਿਟ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦੇ ਤਜਰਬੇ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦੋ ਰਸਤੇ ਹਨਃ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਸਖਤੀ ਨਾਲ

8 (2010) 15 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 170 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਉਹ ਯੋਗਤਾ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਆਮ ਚੈਨਲ ਰਾਹੀਂ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। 34. ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਰਤੀ ਦੇ ਤੌਰ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਸੀ) ਦੁਆਰਾ 25% ਕੋਟਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 750 ਅੰਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 250 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨਿਧੀਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 750 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਦੇ ਢੰਗ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੇਪਰ, ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪੇਪਰ ਅਤੇ ਆਮ ਗਿਆਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪੇਪਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਯਮ 7 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਨਿਯਮਤ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਯਮ 8 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮ 6 (1)(ਏ) ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। 75 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਆਬਜੈਕਟਿਵ ਟੈਸਟ ਅਤੇ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਏ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੂੰ ਹਿਸਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੇਵਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਚੋਣ ਇੱਕ ਟੈਸਟ (ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੇ ਨਾਲ) ਅਤੇ ਏਸੀਆਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

35. ਨਿਯਮ 6 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ "ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ" ਅਤੇ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਨਿਯਮ 6 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਿੱਧੇ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 600 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ 150 ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੌਸ ਨੂੰ 250 ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮ 8 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ ਜੋ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਏ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

36. ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮਤ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਉੱਚ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇਜ਼ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਅਤੇ ਢੰਗ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨਃ

"27. [...] ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਜੂਨੀਅਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਤਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਰਾਹੀਂ 75 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ 25 ਫੀਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਦੋ ਤਰੀਕੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨਃ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੇਸ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚੁਕਵੇਂ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਵਜੋਂ ਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।
(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)
37. ਅਸਫਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਕਟ-ਆਫ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ

ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਢੰਗ ਇੱਕੋ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕੋ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਿੰਨ ਢੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਵਾਇਵਾ ਵੌਇਸ ਲਈ 50% ਕੱਟ-ਆਫ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਰਤੀ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਾਰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟੈਸਟ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਰੱਕੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਭਰਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੇਵਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਟੈਸਟ ਰਾਹੀਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।[9]

38. ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੇਜ਼ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦਾ ਤਰਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜੋ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਜੂਨੀਅਰ ਸਨ ਪਰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਸਨ।[10] ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧੀਰਜ ਮੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ,[11] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਉਮੀਦਵਾਰ "ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਮਾਰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ"।

39. ਨਿਯਮ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੋਗ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ-ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,[12] ਦੂਜਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮੈਰਿਟ ਡੀ ਹਾਰਸ ਸੀਨੀਅਰਤਾ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।[13] ਇਹ ਅੰਤਰ ਨਿਯਮ 8 ਅਤੇ 9 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 8 ਅਤੇ 9 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 9 ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 600 ਅੰਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ 75 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

9 ਧੀਰਜ ਮੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, [2020] 2 ਐੱਸਸੀਆਰ 161: (2020) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 401

10 ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) [27]

11 [2020] 2 ਐੱਸਸੀਆਰ 161: (2020) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 401

12 ਨਿਯਮ 6 (1)(ਏ)

ਨਿਯਮ 6 (1)(ਬੀ)

ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਸਟ. ਨਿਯਮ 9[14] ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਨਿਯਮ 9 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਅੰਤਮ ਵਿਵੇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 8 ਤੋਂ ਨਿਯਮ 9 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ" ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਯਮ 8 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਅੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਏ) ਅਤੇ 6 (1) (ਬੀ) ਤਹਿਤ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਅਧਾਰ ਹੈ-ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਜੂਨੀਅਰ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਕੇ ਤੇਜ਼ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਸਟ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗਤਾ ਕੱਟ-ਆਫ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਤਿੰਨ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਰਗੀਕਰਣਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਅਤੇ 235 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ' ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਰਾਂਗੇ।

40. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਦੇ ਤੱਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।[15] ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹੀ ਤਰਕ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
41. ਹੁਣ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ

14 ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ 8 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ।
15 ਸ਼ੈੱਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ, [10.97]

ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਪੈਰਾ 27 ਅਤੇ 28 ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮਤ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਭਰਤੀ ਲਈ ਕੱਟ-ਆਫ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ "ਹੇਠਲੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਤਰੀਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" 16, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੌਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟਆਫ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤੌਰ' ਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

42. ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਪਰਿਪੱਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤਜਰਬੇ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਣ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮਾਪ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਵਾਇਵਾ ਵੌਸ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲੀਲਾ ਧਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ,[17] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਦਮੀ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਆਦਮੀ ਦੀ ਖੁਦ ਜਾਂਚ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਚੋਣ ਲਈ "ਦੋਵੇਂ ਮਿਲਣਗੇ"। ਜੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਟੈਸਟ ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਚੋਣ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕਿੰਨਾ ਭਾਰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਿਸੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜਿੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

16 ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) [27]
17 [1982] 1 ਐਸਸੀਆਰ 320: (1981) 4 ਐਸਸੀਸੀ 159

ਬਾਅਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਵਿਊ-ਟੈਸਟ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਮਹੱਤਤਾ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੇਰੀਆਕਾਰੁੱਪਨ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ [(1971) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 38: (1971) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 430], ਅਜੈ ਹਾਸ਼ੀਆ ਬਨਾਮ ਖਾਲਿਦ ਮੁਜੀਬ ਸੇਹਰਾਵਰਦੀ [(1981) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 722; 1981 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਐਲ ਐਂਡ ਐਸ) 258: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1981 ਐਸ. ਸੀ. 487] ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭਰਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਟੈਸਟ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (supra). ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਪੈਰਾ 27 ਅਤੇ 28 ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮਤ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਭਰਤੀ ਲਈ ਕੱਟ-ਆਫ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ "ਹੇਠਲੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਤਰੀਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" 16, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੌਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟਆਫ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

ਅਸੀਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜੱਜਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤੌਰ' ਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਅਰਥ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ਕ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਹੱਦ 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਵਧੀਆ ਚੋਣ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੰਟਰਵਿਊ-ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਜ਼ਨ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਹੀ ਭਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਜਿਸ ਉਮਰ ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ-ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਹਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੋਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਬਤ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਣਚਾਹੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਨਾਲ ਅਤਿਕਥਨੀ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਕੋਠਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੰਘ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਖੋਜ ਇਕਾਈ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

43. ਤਾਨਿਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ,[18] ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 2015 ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਟ-ਆਫ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਨੁਸਖ਼ੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਇੰਟਰਵਿਊ ਲੈਣਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ' ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ "ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਅਸਲ ਕੰਮਕਾਜੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ"।

44. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਠੋਸ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹੁਨਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਸੇਵਾ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੱਦ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਪੱਧਰ' ਤੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਹੁਦੇ, ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਬੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨਿਆਂਇਕ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਕੱਟ-ਆਫ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ii. ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾੜੇ 45 ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਪੂਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਿਯਮ 6 ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਨਿਯਮ 6 (1) (ਏ) ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ 65% ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ-ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਰਿਟ ਕਮ-ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਚੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੈਰਿਟ

18 [2018] 10 ਐੱਸਸੀਆਰ 348: (2018) 14 ਐੱਸਸੀਸੀ 129

ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ।[19] ਜਿੱਥੇ 'ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਸੀਨੀਆਰਤਾ' ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧਾਰ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਉੱਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਜੂਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

46. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2 ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ "ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ" ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੇ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਵਿੱਚ ਉੱਚੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਕੱਲੇ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਮਾਪਦੰਡ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਜਾਂ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰਾਂ' ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਰਮਿਆਨੀਤਾ ਦੀ ਪਰੇਡ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ।
47. ਸੰਤ ਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ[20] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ

"9. [...] ਸਹੀ ਤਰੱਕੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਸਾਰੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।
ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਖਾਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਰਬੋਤਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹੈ; ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਜਿੱਤਣ ਜਾਂ ਹਾਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਅਯੋਗ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

19 ਬੀ. ਵੀ. ਸਿਵਿਆ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਅਦਾਨਕੀ ਬਾਬੂ, (1998) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 782: (1998) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 720

20 [1968] 1 ਐੱਸਸੀਆਰ 111:1967 ਐੱਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐੱਸਸੀ 16

ਪਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਜਨਤਾ ਉੱਤੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਦਬਾਅ ਹੈ। [.] "

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

48. ਨਿਯਮ 6 (1) (ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਯੋਗਤਾ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਪ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਨਾ, ਯੋਗਤਾ-ਕਮ-ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 8 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ "ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਕਰਨ" ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ 75 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਆਬਜੈਕਟਿਵ ਟੈਸਟ ਅਤੇ 25 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 8 ਵਿੱਚ "ਮਈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਉਦੇਸ਼ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 9, ਜੋ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਬੀ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਹੋਵੇਗਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 8 ਵਿੱਚ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 6 (1) (ਏ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਉਦੇਸ਼ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਵੇਕ ਹੈ।

49. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਹਨ। ਜੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅੰਕਾਂ' ਤੇ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ।[21] ਨਿਯਮ 6 (1) (ਏ) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 8 ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਜੇ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉੱਥੇ

21 ਪੀ ਕੇ ਰਾਮਚੰਦਰ ਅਈਅਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, [1984] 2 ਐਸਸੀਆਰ 200: (1984) 2 ਐਸਸੀਸੀ 141, [44]

ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਕਟ-ਆਫ ਸਮੁੱਚੇ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

50. ਢੁਕਵੀਂ ਅਥਾਰਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਹਨ।[22] ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਬਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ।[23]

51. ਕੇ. ਐੱਚ. ਸਿਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ,[24] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਨੀਫ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਰਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ 1991 ਦਾ ਨਿਯਮ 7 ਹੈ, ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 2 ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮ 7 ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀਃ

"62. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਪਲਬਧ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ। ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਨਿਯਮ 7 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਪੂਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ

22 ਸੰਤ ਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, (1968) 1 ਐਸਸੀਆਰ 111:1967 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 16 [7]; ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਸੀ ਭਾਰਗਵ, [1987] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1091: (1987) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 482, [7]

23 ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਨਿਗਮ, [1978] 1 ਐਸਸੀਆਰ 521: (1977) 4 ਐਸਸੀਸੀ 345 [26];

24 [2006] ਸਪਲਾਈ 2 ਐਸਸੀਆਰ 790: (2006) 6 ਐਸਸੀਸੀ 395

ਚੋਣ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਨਿਯਮ।

52. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

iii. ਸ਼ਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ. ਟੀ.

53. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ. ਟੀ.(ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਯਮ 1961 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ "ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ/ਗ੍ਰੇਡ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੇ ਅਧਾਰ" ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2012 ਵਿੱਚ, ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਰਲ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ। ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਾਇਵਾ ਵੋਇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਟ-ਆਫ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਲ 2015 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ (ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 40% ਤੱਕ ਦੀ ਛੋਟ) ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅੰਤਮ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣੇਗਾ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਃ

(i) ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;

(ii) ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਨ, ਉਹ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ; ਅਤੇ

iii) ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਇਵਾ ਵੌਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਟ-ਆਫ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

54. ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਵਜੋਂ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

55. ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"14. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵਾਇਵਾ-ਵੋਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਕਟ-ਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ 27 ਫਰਵਰੀ 2017 ਨੂੰ 16 ਤੋਂ 24 ਜਨਵਰੀ 2017 ਦਰਮਿਆਨ ਵਾਇਵਾ-ਵੋਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਿਯਮ 2 (ਸੀ) (iii) ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ-ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਦੂਜਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 13 ਦਸੰਬਰ 2012 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਾਇਵਾ-ਵੋਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੱਟ ਆਫ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ; ਤੀਜਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 30 ਸਤੰਬਰ 2015 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਰਟਲਿਸਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜੋ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਚੌਥਾ, ਵਾਇਵਾ-ਵੋਸ ਲਈ ਕੱਟ ਆਫ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਨਵਰੀ 2017 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਵਾਇਵਾ-ਵੋਸ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

56. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 2017 ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਵਾਇਵਾ ਵੌਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 35% ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਕੱਟ-ਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼ਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ. ਟੀ. (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੈਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਚਿਤ ਸਮੂਹ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅੰਤਮ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ

ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਾਇਵਾ ਵੌਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਕੱਟ-ਆਫ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਰਟਲਿਸਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਵਾਇਵਾ ਵੌਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੱਟ-ਆਫ ਲਿਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

57. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਉਹ ਸ਼ਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ. ਟੀ. (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਹਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਉਲਟ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਸਨ। ਇਹ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 29 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੂਰੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਅੰਕਾਂ ਦੇ 50% ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕੱਟ-ਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 29 ਜਨਵਰੀ 2013 ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁਕੰਮਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਤੇ ਦੇ ਮੂਲ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਮੂਲ ਮਤੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 30 ਨਵੰਬਰ 2021 ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

58. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ. ਟੀ. (ਉਪਰੋਕਤ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਇਵਾ ਵੌਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕਟ-ਆਫ ਅੰਕ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ. ਟੀ. (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ: (i) ਉਮੀਦ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ; ਅਤੇ (ii) ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ। ਸ਼ਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ. ਟੀ. (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਕਿ (i) ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਅਤੇ (ii) ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਲਈ ਕੋਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਕਿ ਵਾਇਵਾ ਵੌਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਕਟ-ਆਫ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਾਇਵਾ ਵੌਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੱਟ-ਆਫ ਅੰਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਥਾਪਿਤ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

iv. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 233,234 ਅਤੇ 235।

59. ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 233,234 ਅਤੇ 235 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਨੁਛੇਦ 234 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 235 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ" ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 235 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਃ

ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਸਮੇਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਏਗੀ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

60. ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੌਰਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ।
61. ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ[25] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਕੇ. ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ ਰਾਹੀਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਰਾਜਪਾਲ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਜਾਣਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਜਾਂ

25 [1967] 1 ਐਸਸੀਆਰ 77: (1967) 1 ਐਸਸੀਆਰ 77

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਬਾਰ ਨੂੰ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜਪਾਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜਪਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਲਾਹਕਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ (ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਅਨੁਛੇਦ 124 (2) 217 (1))।

ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਨਿਯਮ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

"ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੇ ਤਹਿਤ" ਰਾਜਪਾਲ "ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਗਵਰਨਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਰਾਜਪਾਲ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ "ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ" ਜਾਂ ਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ (1) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਨਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ (2) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ। ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ' ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਕਿ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਫਤਵੇ ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਮਹੱਤਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਿਹਾ ਹੈਃ ਅਨੁਛੇਦ 124 (2) ਅਤੇ 217 ਵੇਖੋ।(1). ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਿਹਾ ਹੈਃ ਆਰਟੀਕਲ 222 ਆਰਟੀਕਲ 124 (2) ਅੱਗੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੱਸਣ ਲਈ, ਜੇ ਏ ਨੂੰ ਸੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਬੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਉਹ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਬੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
(ਜ਼ੋਰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ)

62. ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਸਿਰਫ਼ ਰਸਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।[26] ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਧਾਰਾ 233 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਉਸਾਰੂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਨੰਦ ਐੱਚ. ਸੀ. ਐੱਸ.[27] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਏ. ਐੱਨ. ਰੇ ਰਾਹੀਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 235 ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 'ਨਿਯੰਤਰਣ' ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜਪਾਲ ਉੱਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾਃ
"18. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ, ਹਟਾਉਣ, ਰੈਂਕ ਘਟਾਉਣ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। the

26 ਚੰਦਰਮੌਲੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, [1970] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 666: (1969) 3 ਐਸਸੀਸੀ 56

27 [1976] ਸਪਲਾਈ 1 ਐਸਸੀਆਰ 603: (1976) 2 ਐਸਸੀਸੀ 977

ਨਿਯੁਕਤੀ. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਰਾਜਪਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਮੰਦਭਾਗੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਹੇਠਲੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਧਾਰਾ 235 ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਅਧਾਰ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ)

63. ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਾਲ ਮੁਕੁੰਦ ਸਾਹ[28] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦਰਮਿਆਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਅਤੇ 234 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 'ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ' ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇੰਸੂਲੇਟ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ।[29] ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਅਛੂਤੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 234,235 ਅਤੇ 309 ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

64. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"58... ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਈਏ।

ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ

28 [2000] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 299: (2000) 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 640

29 ਪੈਰਾ 35 ਉੱਤੇ ਆਈ. ਬੀ. ਆਈ. ਡੀ.

ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦਰਮਿਆਨ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 233 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ' ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼, ਅਜਿਹੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਭੰਡਾਰ ਬਣੀ ਰਹੇ। ...ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਆਰਟੀਕਲ 234 ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਆਰਟੀਕਲ 233 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਸਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਲਾਹ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਵੈ-ਸਿੱਧ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ, ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 235 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਫਿਲਟਰਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਅਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਨੁਛੇਦ 235 ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ' ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨੁਛੇਦ 234 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਵਾਂ।

ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਇੰਸੂਲੇਟਡ ਸਕੀਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਸੂਲੇਟਡ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਹਰੇ ਅਨੁਛੇਦ 233 ਅਤੇ 234 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਗਿਆਯੋਗ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ)

65. ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।[30] ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਆਰਟੀਕਲ 309 ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸੰਪੂਰਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੇ, ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਨਿਯਮ ਚੁੱਪ ਸਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮਤਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ 29 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ 30 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਾਇਵਾ ਵੋਸ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50% ਅੰਕ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਨੁਸਖ਼ੇ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਹਾਰਕ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਚੁੱਪ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ 2013 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ 50% ਕੱਟਆਫ ਕੁੱਲ ਸਕੋਰਾਂ' ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 2021 ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜਦੋਂ 50% ਕੱਟਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

66. ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

30 ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਗਚੀ, (1966) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 771:1965 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 22; ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, [1975] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 365: (1975) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 843, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਫਾਰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਬਨਾਮ ਪੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ, [2003] 1 ਐੱਸਸੀਆਰ 593: (2003) 4 ਐੱਸਸੀਸੀ 239.

ਦੋਵਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੌਰਾਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਡੀ. ਸਿੱਟਾ

67. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਗਲਤੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ "ਮਨਮਾਨੇ" ਅਤੇ "ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗੇ।

68. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ 20 ਦਸੰਬਰ 2023 ਦਾ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

69. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨਃ

ਪ੍ਰਾਸਤੁਤ ਮਹੇਸ਼ ਦਲਵੀ, ਹੋਨੀ ਐਸੋਸੀਏਟ ਐਡੀਟਰ

(ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਲਿਜ਼ ਮੈਥਿਊ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ)

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾਃ

ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler